

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Shod delničarjev narodne tiskarnice.

V nedeljo 19. t. m. je bil sklican v Ljubljano shod vseh slovenskih narodnjakov, kateri so podpisali delnice za ustanovljenje narodne tiskarnice, prevzete „Slovenskega Naroda“ v lastništvo in preobrazovanje tega časnika v dnevnik, ki bode izhajal v Ljubljani.

Razen ljubljanskih delničarjev, prišlo je bilo lepo število po vsej Sloveniji znanih mož iz Štajerskega, iz Trsta, iz Gorice in iz Kranjskega. Drugi so poslali, ali po osebno prišlih, ali s pošto pismena pooblastila tako, da je bilo zastopanih okoli $\frac{3}{4}$ vseh podpisanih delnic.

Popoldne ob treh so se delničarji zbrali v čitalniški dvorani.

Dr. Razlag kot prvosednik začasnega odbora dokazuje potrebo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani, kateri potrebi se tem bolj ustreže, ker so dozdanji lastniki, ki so poleg „Slov. Naroda“ ustanovili tudi lastno tiskarnico, sami pripravljeni list in tiskarnico brez dobička v last prepustili deležnikom iz cele Slovenije. Bere h koncu pismo g. barona Cojza, kateri opominja k delovanju proti sovražnikom pravičnosti, in skupščinarji zakličejo potomeu Cojza, ki je z Vodnikom za narod delal, živahen živio! — Na dalje poroča, da je do zdaj oglasilo se 184 delničarjev (akcionarjev), ki zastopajo 318 delnic ali 31.800 gld. Tiskarnica, katero namerava društvo prevzeti, ima skupno vrednost okolo 26.000 gld. Glavnica po akcijah založena ima ostati nedotakljiva in mora donášati navadne obresti. Ako občni zbor hoče, se že denes predloži kupna pogodba, sicer pa naj se to naloži večjemu začasnemu odboru, kateri se naj denes voli, kateri bode tudi prosil za koncesijo tiskarnice v Ljubljani, preskrbel napravo strojev in dosego namena, ki je: preselitev „Slov. Nar.“ v Ljubljano, njega spremenitev v dnevnik, izdanje leposlovnega, šaljivega lista, in v obče zbiranje

duševnih in materialnih narodnih moči v Ljubljani.

Tajnik začasnega odbora g. Graseli naznani tiste nazoče delničarje, ki so denes glasovati pooblašeni z zahtevanimi pismenimi pooblastnicami in bere imena pooblastiteljev.

Ker se v splošni debati nibče ne oglasi preide se potem k specialni debati, posvetovanju o pravih „narodne tiskarnice na delnice.“ Za podlogo posvetovanja so bila vzeta pravila hrvatskega enakega društva, kakor so bila že v „Slov. Nar.“ objavljena. Najdaljše posvetovanje je bilo o paragrafu prvem. Dr. Vošnjak namreč predlaga naj se ta §. tako spremeni, da bode izrečeno, da „narodna tiskarnica na delnice“ kupi tiskarnico v Mariboru in ustanovi tiskarnico v Ljubljani. On dokazuje iz obrtniško finančnega stališča potrebo filiale v Mariboru, t. j., da društvo tiskarnico v Mariboru z enim strojem in z gradivom za kakih 7 stavcev (zdaj ima tiskarnica gradiva za 20 stavcev) pusti v Mariboru, kot že obstoječo društveno tiskarnico (podružnico), v Ljubljani pa napravi posebej glavno tiskarnico. Njegov predlog podpira dr. Zarnik, poudarja politično važnost slov. Štajerja, kjer se za politično delovanje prevažna tiskarnica že zaradi moralčnega vpliva, ki ga ima ne sme opustiti.

Proti predlogu je govoril dr. Poklukar, kateremu je bil §. v tem smislu preozek, in je hotel, da naj se izreče sploh, da se podružnice morejo ustanovljati. Dr. Radej dokaže, da bi se na tak način ne dobila koncesija. Predlog Vošnjakov se sprejme enoglasno.

Od §. do §. se potem debatuje in pretresajo glavna vodila, po katerih naj začasni opravljajoči odbor osnuje definitivna pravila.

Sklenilo se je, da ne more noben delničar niti na podlagi svojih delnic niti na podlogi pooblastil več nego 20 glasov oddati, da se tako zabrani vsako klikovanje; iz istega vzroka namreč, da ne bi samo v Ljubljani stanujoči odločevali,

sprejeto je v statute, da sme vsak ud „opravljajočega odbora“ tudi drugega uda opravljajočega odbora ali kacega namestnika pooblastiti, vendar s svojim vred, ne več nego 3 glase imeti.

Med glavnimi vodili je bilo tudi po dolgi debati skleneno, da ima društvo pravice predkupa za vsako delnico, predno v druge roke preide, in sicer tako, da brez dovoljenja opravljajočega sveta je vsako prodaja ali predaja akcije neveljavna. Končno formulirati ima ta sklep začasni pravilni odbor.

Dr. Vošnjak nasvetuje resolucijo: zbor sklene zaradi vplačevanja: 10% plača vsak delničar meseca decembra, 20% meseca januarja, 20% aprila, 25% julija in 25% oktobra. G. Poklukar je proti tej specialnosti in terja, naj se ob gotovem obroku plača vse; vendar se resolucija sprejme potem, ko se je od več strani poudarjalo, da bode razdeljenje obrov mnogim delničarjem, ki še pristopijo, ugodnejše.

Na dalje se sklene resolucija, da društvo od 1. jan. vzame v last tiskarnico in „S. N.“

Pri volitvi odbora in namestnikov je bilo s pooblastnicami vred oddanih 219 glasov.

V odbor so voljeni sledeči gospodje: dr. Ahačič, dr. Dominkuš, Einspieler, Gorjup, Graseli, Gutmann, P. Kozler, dr. Pogačar, dr. Radej, dr. Razlag, Rapoc, Terstenjak, dr. Vošnjak, dr. Zarnik, dr. Žigon.

Za namestnike so izvoljeni pa: gg. poslanec Jugovic, poslanec Kotnik, V. Krisper, dr. Munda, dr. Pavlič, Sovan Franc mlajši, dr. Steiner, prof. Šuman, dr. Tonkli.

Pri volitvah odbornikov so za temi največ glasov dobili: Sovan, Lenček, Lavrenčič, Šuman, Turk in dr. Poklukar.

Pri volitvah namestnikov so več glasov dobili gg. Trstenjak, Pfeifer, Rudež, prof. Pajk, dr. Poklukar, dr. Ahačič, M. Žvanut, J. Žuza, prof. Vavru itd.

Listek.

P. Bernardus, capucinus Marburgensis 1760.

Ko še ravno vse svoje ostale, stare in najnovejše prepiske za Ljubljanski slovar spravljam, nahajam tudi obili izpis iz sledečega rokopisa:

„Dictionarium germanico-slovenicum, vocabula tam antiqua, quam nova usu recepta, juxta etymon purioris slovenismi authorum, methodice demonstrans. Necnon . . . ad majorem linguae hujus cognitionem explicans, authore Pre Bernardo, capucino Marburgensi 1760;“ ker se pa več ne spominam, kateri rodoljub mi je bil leta 1843 ta rokopis v porabo ponudil, zatore v imenu književnosti in zastran njegove razne znamenitost tukaj javno prosim: 1. Kdo mi ga je blagovolil posoditi, ali kde je zdaj? g. Cigale ga v svojem predgovoru III—X ne omina. 2. Da se meni piše ali ojaži, koliko celih pol je tega rokopisa, in ali je slovnica vzravno, kakor je p. Bernardus v predgovoru obečal? 3. Ali bi se ne dalo še izvedeti, kdo je bil p. Bernardus s rodnom in svojim popolnim imenom? Morebiti pri č. č. o. o. kapucinih v Celju, ali celo v Gradcu? Blagi do-

morodec g. dr. Muršec, na pomoč! — Tedaj ima naš Maribor tudi svoja dva slovarjepisca: p. Bernarda in duh. Narata, (Ali je Naratov rokopis le res na veke zapravljen? zatore na noge, komur rodoljubno srce bije, dokler ga ne bo več ne duha ne sluha!), kakor Ptuj svoja: Penja in Kupana. — Več o gore rečenem in še o drugih rokopisnih slovarjih, n. pr. Kastelca 1680 str. 527, Zagorca, Bilca, premil. vlad. Slomška: Glossen zu dr. Murko's Wörterb. str. 490, potler o: „Slov. Pflanzen-Nomenclatur“ Fr. Vrbnjaka 1835, (več nego 50 pol, kar tudi ob dobi v Ljubljano pošljem) ter o svojih pomočnikih menda v „Taboru“. Ali še kdo ima ali vé za kak slovarski rokopis? Ne mudimo se.

Na Ptuj. O. Caf.

Latinsko-slovenski slovar.

Ugoden zvek prihrumeva od naredbe bivšega poravnalnega popečiteljstva, katero previdevši za nas Slovence potrebščino take knjige v srednjih učiliščih nagovorilo je mladega velenčenega g. naučitelja Pajka, da spiše brže bolje ta slovar na porabo. Ugaja tudi, ka se je razve naučiteljev strokovnjakov podvrglo temu težkemu poslu nekoliko še drugih preskušanih slovenskih knjižnikov,

kar zagotavlja, ka je kan kolikor najhitreje dovršiti to obširno nalogo, da se na skorem zroči ukaželjni mladezni v naročaj. Oziroma na sestavljanje drznol bi se tole nasvetovati:

- a) naj se na primernem kraju snidejo vsi sodelavei tega slovarja zato, da bodo vsi složno postopali, kar pospeši in mnogo polekša posel vredniku. O tej priliki bi se tudi vsem pomagačem priporočila ista pomagalna sredstva, kar bi vodilo na lepo skladnost in so-mernost;
- b) naročeno je bilo pred nekoliko leti gospodoma gimnazijskima naučiteljema M. Valjaven in Žepiču sestaviti latinsko-hrvatski riečnik; ona imata najbrže to delo dovršeno v rokopisu, naprositi bi ja toraj trebalo, naj bi dragovoljno skladavcem latinsko-slovenskega slovarja posoditi račila svoj izdelek, kar bi nam sila posel skrajšalo ter mnogo pripomoglo k sveti vzajemnosti, a vrh tega bi se menda našel način, da bi istohipno dobili Hrvati in Slovenci to knjigo. Ako že hrvaška vlada nebi kazala volje temu na pospeh, nagovoriti bi se morebiti dalo jugoslavensko modrišče, da deloma priskoči in proža roko pomočnico. Jaz si to stvar prikazujem v obliki pravniš-

Ta izbrani začasni opravljajoči odbor ima po vodilih, kakor so se pri obširnem pretresovanju in posvetovanju v tem prvem obnem shodu razvile, osnovati in oblastnjam na potrjenje predložiti pravila in za koncesijo ljubljanske tiskarnice prositi.

Tako je torej veliko društvo ustanovljeno in ako nam ne pride nepričakovano nasprotovanje, česar si ne moremo misliti, začnjenala se bode kmalu nova doba odločnega delovanja v duševnem obziru.

Domače in slovanske novosti.

— Izmed slovenskih poslancev so odpotovali gospodje dr. Vošnjak dr. Kosta in Herman v Prago. Dr. Vošnjak zadnji ponedeljek, dr. Kosta že v soboto.

— Začasni opravljajoči odbor „narodne tiskarnice“ ima prihodnjo nedeljo prvo odborovo sejo v Ljubljani.

— Kako lepo skrbi vlada za štajerske Slovence, in posebno kak duh pravičnosti (?) vlada pri graški c. kr. namestniji, priča z nova način, kako so ravnali pri oddajenju službe okrajnih zdravnikov. Iz dobrega vira vemo, da je več izkušenih, slovenještajerskih doktorjev za mesto v Ptuji prosilo, ki so vsem terjatvam, tudi glede znanja slovenskega jezika, odlično zadostovali. Ali nobeden izmed teh kompetentov službe ni dobil, temuč c. k. namestnik je po vseh kotih dal iskati „Slovenca, ki ni Slovenec.“ In tak individuum so našli v dr. Škrabarju, dozda zdravniku v Litiji, kateri je dekret dobil, ne da bi bil kompetital. To samo zaradi teh zaslug, ker je dozda litijskemu pašatu Auerspergu nemškutarstvo siliti in širiti pomagal in se vedno vedel kot človek brez političnega prepričanja in značaja. — Tako je še zmerom, da mora pri nas svojemu narodu izneveriti se, kdor hoče službo dobiti!

— O zedinjenju Iztre in Goriškega s Trstom govori jako razširjen tržask list za isterske in sploh primorske Hrvate „Naša sloga“ in pravi: „Naši sosede Talijani so zopet začeli pisati o zedinjenju Iztre in Goriškega s Trstom. Mi smo že rekli, da se ta stvar tudi nas tiče in kako mislimo o njej, pa zdaj zopet ponavljamo: da bomo vse sile napenjali, da se združimo, bodi si s Hrvatsko bodi si s Slovenijo, ker naj znajo, da nas ni nikakor volja utopiti se v italijansko morje.“

— Hrvatski gozdnarji ali šumarji imajo 9. decembra t. l. v Križevcu skupščino. v kateri se bodo pasvetovali v blagru šumarstva. Dopisnik iz Slavonije v „Obzoru“ pozivlje mnoge slovenske šumarje, ki so v Hrvatski, Slavoniji in vojn. Krajini v službah in jim je Hrvatska druge

domovina postala, naj se udeležijo. „Naša braća Slovenci, Česi i Slovaci neka tom prilikom pokažu, da su vredni članovi svoga naroda, te da ljube sve što slavenski diše in slavenski govori in tvori „pravi „Obzor“ in mi mu pritrjujemo.“

— V Zagrebu so imeli zadnji terek Magjaroni svojo skupščino, sezvano od dr. A. Kuševiča. Posvetovali so se o organizaciji svoje „stranke,“ da bi potem hrvatski zbor razpustili, predno se je sešel.

— Odlični možje poravnavalne politike še vedno dobivajo zahvalnice in častne diplome od različnih zastopništev in društev po deželah česke krone. Česki listi donajajo vsak dan mnogo novic te vrste.

— Svetozar Miletić, znani voditelj ogerskih Srbov, je o Andrassy-u v ogerski zbornici, kakor ob svojem času povedano, rekel, da je sedanj minister vnanjih zadev, potem ko je na Ogorskem take razmere ustvaril, da se jim ni več kos zdel, „ušel.“ To je dalo „Politiki“ povod, prečitati zapisnik Andrassy-jevih grehov, ponoviti, kako je Slovakom, Rumuncem, Srbom, Hrvatom, krivico delal, kako je tudi med Magjari samimi si nasprotnikov nabral (levica v ogerskem zboru) in reči proti koncu v članku govorečem o teh rečeh: „Ogerska levica bode iz Andrassy-jeve vtikovalne politike kapital kovala, dokler da se bo celo netrdno in s trudom vkup držano poslopje dualizma nad glavo Andrassy-a in Deakove stranke podrla. Na teh razvalinah pa bode personalna unija vstala in mi bomo gotovo zadnji, katerim se bode moglo na Dunaji očitati, da smo pomagali tako državno razmero ustvarjati, ktere se kakor kuge boje.“ — V tužnem stanu je Andrassy dobremu grofu Lonyayu Ogorsko prepustil. Znotraj razdrto, državljanski vojski blizo, zunaj brez prijateljev, ne z ostalimi narodi neogerskih dežel, ne s Srbijo, Rusijo in drugimi državami v blagohoteči razmeri, razen Prusije, ktera vsled Andrassy-Benstove diplomatske modrosti že zdaj Ogorsko za bodočo kolonijo Bismarkovih spletek ima. Za našega ljubega grofa Andrassy-a je potem takem bil res čas, iz Ogorskega — uiti.“

— Poljaki so oni narod v Avstriji, ki je politično najmanj stanoviten. Še ona klika, ki se denes „ustavoverno“ imenuje, je stanovitnejša kajti v nje postopanju se saj eno načelo povsod vidi, namreč obdržavati prvo besedo v državi in tlačiti vse nenemške narode in če so denašnji „ustavoverci“ tudi bili prvič absolutisti, pozneje „konstitucionalni“ centralisti, sedaj dualisti in bi postali tudi federalisti, ko bi v federalizmu našli uresničenje svojega gori omenjenega načela, vendar ne skačejo tako naglo iz enega stališča, kakor Poljaki, ki so bili pod Hohenwartom federalisti in

komaj je bil Hohenwart odpuščen, se že oklepajo ustavoverne klike, ker mislijo, da pride tej sedaj krmilo v roke. Poljaki se drže vselej samo iste stranke, ki ima oblast v rokah in kakor so denes ustavoverci in zmerjajo federaliste, tako bodo jutre federalisti, če bodejo ti več vpliva imeli. Zato se na Poljake ne more nikdo zanašati. Oni so nezvesti zavezniki. Na Dunaji se je v teh dneh zbralo nekoliko odličnih Poljakov h konferenci; sedaj mislijo so razmere njim posebno ugodne, ker Andrassy sam bi neki rad samo Poljake zadovolil, drugače pa „strogo ustavno“ vladanje videl. Da ustavoverci sami sedaj naspotujejo Andrassy-jevu, če ravno so poprej hoteli v državnem zboru poljsko resolucijo po večjem sprejeti, je znano.

Dopisi.

Iz Zagreba. 21. septembra. [Izv. dop.]

Pri nas vlada še zmerom politična tišina. Časniki naših dveh nasprotnih strank se sicer po malem vsak dan ščipljejo in breajo, pa njih velike kritične krtače vendar že dalje časa na polici leže. Voz našega javnega življenja ne more ni naprej ni nazaj. Očividno je, ka smo dospeli do nekega počivališča. Kar je klop v hladnej senci za trudnega potnika, to je denašnja tiha faza našega javnega življenja za nas Hrvate. Počivališča so naravna in obča prikazen v življenju vsakega naroda, ona pridejo pa vsakem umornem trudapolnem delovanju, ter so ob enem zopet predhodniki novih prizadevanj, novih naporov in novih naskokov. Mi denes v zapečku sedé z mirno krvjo brojimo in tehtamo dogodke okolo sebe, ter še ne pomislimo na to, da imajo vsi ti dogodki tudi na naše zadeve kolikor toliko vpliva. Med novimi ministerstvi nas Lonyay bolj zanima nego Andrassy, in zato imamo za glasove prihajajoče iz Pešte dva uha, za glasove pa prihajajoče iz Dunaja samo eno. Lonyay je sicer rekel, da bode kot ogerski premier zvesto stopal po tistih stopinjah, s kterimi mu je pred njim Andraš gaz naredil. Ta njegova izjava je malo tolažljiva za nas, vendar si pa mislimo: si duo faciunt idem, non est idem, Nam nasproti prav za prav do denes še ni barve pokazal, kar pa sicer vsak čas pričakujemo. Glavno vprašanje, ki si ga stavljamo, je to: ali bode pustil naš sabor 15. januarja prihodnjega leta sniti se, ali ne? ali bode pa mesto tega, sabor še pred njegovim konstituiranjem razpustil, in nove volitve razpisal? Tako se mi vprašamo, tisti pa, ki bi mogel edini na to vprašanje odgovor dati: Lonyay, še zmerom ni izpregovoril.

Andrassy kot minister zunanjih zadev je, — kakor si tukaj na uho pripovedujejo — s tem na-

kega nazivja od 1853 l., namreč: na prvem torišči latinsko besedo, potle hrvaško in naposled slovensko, a kder je za obe narečji isti izraz, postavljaj se samo enkrat. Belostenec in Jambrešič porabljalta se marljivo, prebogata Oroslovova nabira služila bi na krasoto in okinčanje;

c) treba bode rabiti boljše panonsko razrečje, ktero je hrvaščini najbližje, vsaj v premnogih primerih isto, čemur se ni čuditi, ker hrvaški pisec minovšega stoletja govorili so o svojem jeziku kakor o slovenskem, o svoji zemlji kakor o slovenski zemlji: „Cvét svetlcev“ preneseni 1754 na naš slovenski jezik. Ta žitek svetcev obsega četiri na podlan debele vezke v hrvaščini od lepoglavskega redovnika Hilariona Gaspariotti-a, reda sv. Pavla prvega puščenika. Pisec zove svojo domovino slovenski orsag govoreči: Dušicam slovenskega orsaga na napredek, in: koteri (svetci) u našem Horvatskem ili Slovenskem orsagu poštuju se. Vitez Miklošič tudi imenuje golč med gradjanskim Hrvaškim narodom govorjen slovenski; ondi je ravno domovišče l-a, kateri pišemo v knjižnem jeziku. Razen tega priporočaje panon-

sko razrečje, gojimo trden kan, ka se blizamo jedinstvi južnih Slovanov, do ktere se tudi tem pôtém zanesljivo dospeva.

Korotansko razrečje pogreša izvirnosti in opira se po veliki večini na prestavljeni jezik, kakor so z njim delali obnavljatelji Truber, Dalmatin itd., ne znajoči več značaja slovenščine, ne vedoči več jezika 10. 11. 12. stoletja, ne mareči in neskrbeči se za govor drugega Slovanstva. Po takem je vladalo onda izlasti glede na naščino med duhovščinoj gadno in pogubno mrtvilo, kakor denes vlada v znanostih poprek in materinščini naposeb z ogromno večino razumništva po vsem Slovenskem, iznemši v tej ali oni vladikovini primerno jako malo število delavnejših, marljivejših, omikanejših in za pravo nelažljivo ali ukanljivo blagost svojega naroda se potezajočih osebnosti, a drugo preveč troši, pije, spava, in deveta mu je briga, naj idejo zgodbe in se vrti zgodovina tako ali enako, samo da on ugodno lenjari in se pita nalik volu pitancu, dokler mu bela žena ne namigne, hajd nemarnjak odtod, da ne bodeš več kruha gubil. In če ga včasih kaka sponosica dregne, pehne ali zdrami na prijetno nastlanem vališči, prebujen psuje vse gibanje in napredek, ker druga ne ve, za delo pa mu ni.

S takimi čusi bogme ni za betvo pomagano narodu, od kterega so navedenci preškolani, na to da bi nekda bili pomočniki in vodniki ljudstvu, a ne mračnjaštvo goječi lenjaki. Trošiteljev dosti, a narodu kosti. To Vam je neskajjena, dasi dotičnikom pelinova istina. Ako ne bode v kratkem oyarjati popravka, moči bode narodu oči na stržaj odpreti, naj več ne krmi in ne redi lenjakov samojedov.

V tej in vsaki znanstveni knjigi dolžni smo razstati se z nepotrebnimi tujiznami, bodi si ka so odete slovenskimi platenami, pustimo vsakemu svoje a zajemljimo radi iz domačega, bogatega in neizčrepljivega zaklada. Opuščajmo med drugimi te-le navadno na dnevnem redu soče nemčizne: prihodnji, prihodnjič, prihodnost, predstavljeno iz Zukunft; naše je bodoč, bodočnost; brati, bralec, berilo in vse izvedenke odtod iz lesen, naše: čteti, čitati, čitatelj, čitalo; minovše stoletje kaže: čtevec-čtelec, nikar ne moti prikazen, ako štetí iz iste korenike pomenja brojiti, vsaj je ravno tako v staroslovenščini; brati, brač, be- rač-sammeln, colligere in p. brati grozdje; življenje prevedeno iz Leben, naše: žitek; obhajati, obhajanje, obhajilo iz begehen v drugem pomenu, naše: svetiti, častiti, praznovati;

imenovanjem nalašč na brus postavljen, in sicer izrečno s tem namenom, da se na njem obrabi in okrha, in potem na „lep način“ čem preje na stran potisne. Tudi Andrassy sam gotovo ni tako tóp, in tako bedast, ka ne bi prevedel, da je on kot minister zunanjih zadev habsburške monarhije med diplomati to, kar je bil rimski gladijator za rimsko občinstvo: v zabavo tega občinstva moral se je namreč z drugimi gladijatorji na smrt in življenje boriti! — Z Andrašijem — tako se pri nas sklepa — bode drugi glavni faisseur duvalizma v „škart“ det, in federalistična dvorska stranka bo potem prosto polje imela. Mi sicer nismo prijatelji dvorske, kakor krt podzemno ruječe kamerele, vendar je pa v zgodovini habsburške monarhije potrjena prikazen, da je skoro v vseh odločnih časih nazadnje dvorska stranka odločila. Tudi denašnji časi so odločilni. Ta kriterium jim nikdo zanehati ne more, in ravno kakor že večkrat prej, mogla bi tudi denes dvorska stranka zadnji „à tout“ izigrati. Razne prikazni zasvedočavajo, da dvorska federalistična stranka denes na vseh naklih dela. Hohenwart bil je njeno delo, ravno kakor je tudi Beustov pad, in brž ko ne tudi nenadani Andrassy-jev avancement ona zakrivila. Poseg njene roke v državno kolesje je v toliko opravičen, v kolikor so se že skoro vse druge politične stranke obrabile in nevspehom nemogoče naredile. Zadnji cilj in konec dvorske stranke more biti samo: ali federalizem ali absolutizem. Ktero teh dveh vladinih oblik je kamarila v svoj program vzela, to se denes pač še ne more reči, dolgo pa tudi prikrito ostati ne bode moglo, sicer je pa čas, da enkrat tako ali tako iz egiptovske tmine izidemo.

Iz Ogerskega. 19. nov. I. B. [Izv. dop.] So časi, v katerih se domoljubno misleči človek, posebno daleč od domovine, živeč in mirni podložnik iz svojega spanja zbudi, kakor bi strela udarila in ga na najneprijetnejši način za boljše bodočnost zdramila. Tako sedaj stoje reči v Avstriji, v deželi, o kateri se še vedno govori, da so njeni pripomočki neiztočljivi. Ravno isto se lahko reče o oblagodarjeni zemlji Turčije in vendar je tam, kakor pri nas v obče sila doma. Razlog za to prikazen, da se blagostan sploh ne more povzdigniti, leži v nesrečni politiki, ktera vsak poljšek za državljane v kali zaduši. Da se nahajajo spekulante, katerim je ta zmeta prijetna in kateri iz nje največje koristi vlečejo, nas uče mnogi dogodki. Ko je grof Hohenwart po neizrekljivem trudu Čeha zadovoljiti hotel in za temi druge rodove države, moral se je Beust, da razdere poravnavo, z Ogri zavezati, ktere je odgojil, da sebe in poravnavo nemogoče stori.

obrejevati, obrejevanje; dobro je rečeno: obhajati okolico; obiskati prevod iz besuchen, naše: pohoditi, pohajati, hrv. posetiti; dopasti se iz gefallen, naše: ugoditi, ugajati, po godu biti; pretekli iz verflossen, naše: minovši, prešestni; peljati iz lašćine, ta glagol se povse odbreni toliko več, ker se rabi tudi v krivem pomenu: Nekega dne mu (Avgustinu) prineso bolnika. . . Ko pa mož, ki je bolnika pripeljal, pové, kar ni točno rečeno, vsaj se tudi pravi: drva mu je pripeljal. Privajati se nam je na vesti, voditi in vesti, voziti; poduk iz Unterricht, naše: pouk; priložnost iz Gelegenheit, naše: prilika; star, starost v pomenu aetatis, aetas, nemški alt, Alter: dečko 9 let star je umrl, naše: 9 let bivši ali imaje ali dovršivši, vsaj devetletje za človeka ni starost; tvoje starosti (ako p. drug ima 17 let), naše: tvoje dobe, trojih let; starši iz Eltern, naše: roditelji. Vedeti je tudi, ker takih spak slovanski svet nikder nima, nego so delo iz nemškutarske kovačnice. Ravno tako je tuje: oče, -ta, očetov, očetnjava po svoji laški končnici t, naše: oča, očin, očinski, očevina, očinstvo; tuje je: Murko, ta, naše: Murko, a, Nedelko, a, Meteljko, a; po tujem klenka kmalu, odsehma! hudobija, domačija. R. B.

To junaško delo je nam Slovanom one elemente pokazalo, kateri so naši naj večji sovražniki, zato vemo iz dogodkov, kaj imamo pričakovati pod magjarsko vlado. Magjari so ljudje, ki so skrivaj intrigirali, dokler so se slabe čutili. Zdaj pa mislijo, da bodo s svojo honvedsko vojsko storili, da jim bodo z dobrim ali slabim vsi nemagjarski rodovi podložni biti morali. Če grof Andrassy svoj spomin na pomoč vzame, mora si sledeča vprašanja postaviti: kako je prišlo, da je Ogerska leta 1849 kljub veliki honvedski vojski se pri Vilagosu udati morala? in kako on, tedaj največji nasprotnik Avstrije in dinastije, sedaj nenkrat službo ministra zunanjih zadev sprejeti more, če ima — nečemo reči značaj — temveč nekoliko sramežljivosti, ktero vendar imajo vsi poštene ljudje? Prvo vprašanje, zakaj je Ogerska leta 1849 izgubila, bode dobilo odgovor, da niso toliko avstrijske in ruske vojske k pobitji pripomogle, kakor živeči v Ogerski sami domači nasprotniki Magjarov: Srbi, Slovaki, Rumuni in Hrvati. Tada so bili ti narodi še jako pohlevni, kar denes zaradi nezaslišanega magjarskega stiskanja niso več, toraj je ona moč, na ktero se Magjari opirajo, jako problematične nature. — Drugo vprašanje, kako se mož, ki je bil največji nasprotnik Avstrije in dinastije, na sedež vkupnega ministra meni nič tebi nič vsede, je res zastavica, ktero bode bodočnost uganila.

Mi Slovenci moramo pazljivi biti, dokler se ti dogodki ne razjasnijo in se moramo možato zbrati, da bomo gledali sedanje zamote z ono pasivnostjo, ktera je našemu rodu lastna. Slabše, ko se nam v državopravnem obziru sedaj godi, se nam ne more goditi in mislimo, da naši poslanci te niso tako daleč, da bi se za 10 gld. na den sedli pred škotska vrata in tam morali poslušati, da se slovansko ljudstvo, ktero dela večino monarhije, ondi samo iz milosti trpi in ga Nemci pomilovalno po strani gledajo. Lahko čakamo pri domačem ognjišču onega časa, da se bodo razsvetljeni državniki našli, katerim bode večina ljudstev naše monarhije svetišče in kateri bodo tisto kratkovidno večino ki zdaj pogumno glavo po konci nosi, učili človeške pravice.

Izv. telegram „Slov. Narodu.“

(Došel po končanem uredovanji.)

Iz Prage, 22. novembra.
V federalističnem shodu v Pragi je bilo zastopanih devet avstrijskih dežel s štiridesetimi zastopniki. Slovence so zastopali dr. Costa, dr. Vošnjak in Herman. Vsi sklepi so bili enoglasno sprejeti.

Politični razgled.

Deželni odbor kranjski je baje dobil pismo od ministerstva notranjih zadev, v katerem govori ministerstvo o „čudnih“ dnevnih redih v zadnji sesiji dež. zbora kranjskega, pri katerih je samo glava nemško, vse ostalo pa slovensko tiskano. Ministerstvo želi, da bi dež. odbor glede na §. 19. o. p. pri bodočih predlogih za dež. zbor tudi za nemški tekst skrbel. Deželni odbor bode protestiral zoper to kratenje avtonomije deželnega zastopa, bode opomnil na sklep dež. zbora, da ima uradni jezik dež. odbora biti slovenski in bode ministerstvo vprašal, zakaj tudi na Štajerskem in Koroškem ne skrbi, da bi dotični dež. odbora v dveh jezikih uradovala.

Na Dunaji niso še iz ministerske krize izšli. Vendar ustavoverni listi poročajo, da dobomo zdaj ko je Kellersperg odpravljen, ministersvo z Adolfom Auerspergom na čelu. To se ve da se okolo njega zopet bleščijo nemško-ustavoverne zvezde, brez katerih ni nič nemškega mogoče, Lasser, Glaser, Stremajer, Unger itd. — stare litanije. Feldmaršal-lejtnant Koller ide zopet v Prago Čeha krotit. Razpustili bodo deželne zборе: kranjskega, moravskega, in goranje-avstrijskega, za druge se še ne ve. — Poleg tega so imeli zadnji terek ustavoverci posvetovanje na Dunaji, ktere ga

so se udeležili: Giskra, Hasner, Herbst in kar nemškega ž ujimi leze ino grede. Ti so Auerspergu svojo pomoč obljubili, znamenje, da dolgo ne more obstati.

Ob istem času kakor federalisti v Pragi in ustavoverci na Dunaji, imeli so tudi Poljaki na Dunaji svojo konferencijo, a celo Nemci se iz teh nesrečnikov noree delajo, ker sklepajo o tem pod kakini pogoji bodo šli v rajhsrat Nemce podpirat, niso vedeli kaj bi sklenili.

Glasilo tirolskih, nemških federalistov, „Neue Tiroler Stimmen“ piše: „Padec Hohenwartov pomeni za Rusijo vabilo, naj trenutek porabi, ker sedaj so Slovani razsrdeni, da so bili na Dunaji tako naglo in odločno odpravljeni in v obupu niso za Rusijo samo nenevarni, temveč žalibog up. Raztrgana, divjega sovraštva med narodi polna Avstrija bila bi na papirji zavezница Prusije, na bojnem polji pa zavezница Rusije. . . Naša Avstrija ima prostora za vse svoje narode, naša Avstrija ne konfiscira svobode v prid dvema drobižema svojega prebivalstva, naša Avstrija ima po svobodomiselnosti vladi na se vleči vsa sorodna ljudstva, ktera stanujejo na njenih mejah — pa na „liberalni“ strani žele Avstrijo, ktera ima ostrašiti vse pošteno misleče Nemce, Italijane in Slovane, tako, da gredo sočutja čez mejo in med mejami nič ne ostane, ko poteptana svoboda, nezadovoljnost in neizgleden razpor na eni, brezimena neumnost in še večji in kratkovidni napuh na drugi strani!“ Tudi med Nemci žive, kakor vidimo možje, ki imajo razum za stan Avstrije, žalibog pa je večina Nemcev po kerumpiranem časništvu tudi politično ostrašljivo korumpirana.

Razne stvari.

* (Pri deželnem sodišči v Ljubljani) je prazna služba adjunkta. Prosilcem je znanje slovenskega jezika potrebno. (L. Z.)

* (Boji za ustavo) so Avstriji od svojega začetka v sušcu l. 1848 do sedaj 110 ministrov dali. Izmed teh jih 87 živi in 85 pokojnino uživa (Giskra in Widman ne potegujeta pokojnine, ki jima gre.) In kakor najnovejši zaobračaji naše politike kaže, še ne bomo kmalu prišli iz dobe vednih ministerskih kriz.

* (Vzdrževanje stalnih vojsk) je eno najtežjih bremen, ki se nalagajo plačevalcem davkov. Po vseh državah Evrope požre vojska največ denarjev in države se morajo posebno zaradi vojaških potreb mnogo dolžiti. Če pa pregledamo države, vidimo, da Anglija primerno največ potroši za vojaštvo; njo stane na leto eden vojak 1000 gl., Portugalsko 516.51 gl., Rusko 481 gl., Francosko 469.86 gl., Nizozemsko 451.60 gl., Belgijo 419.15 gold., Nemško 405 gld., Tursko 369.70 gl., Italijo 367.42 gl., Dansko 352.87 gl., Špansko 310.229 gl., Avstrijo 288.70 gl., podonavska knežtva 256 gl., Grško 251.60 gl., Srbsko 233.50 gl., Norveško 177.10 gl., Švedsko 164.60 gl., Švicarsko 115 gl. v srebru. Tu smo navedli države po vrsti od one, ki največ za vojaštvo izda do one, ki najmanj za to potrosi. Številke te veljajo samo za mir, pa vidi se, koliko tudi v miru vojske stanejo, ako se v poštev jemlje veliko število vojakov. Ako bi vojaštvo tudi drugače ljudstev ne mučilo, ako bi jih ne sililo, svoje najkrepšejše sinove temu molohu darovati in ako bi tudi bilo pred moralo opravičeno, mednarodna vprašanja s krvjo državljanov reševati, že same neizmerno število denarjev, ktere vojske požro, opravičujejo terjatev, naj se vojska izbriše iz prava narodov kot sredstvo za reševanje mednarodnih vprašanj.

* (Rojanska čitalnica) napravi v nedeljo 26. t. m. veliko besedo z govorom. Dramatični odsek bo predstavljal igro: „Mlinar in njegova hči“. Po igri ples. — Vabijo se vsi čestiti udje, neudje z listkami povabljeni plačajo 30 krajcarjev vstopnine. — Začetek ob 5 uri z večer.

Odbor.

Mariaceljske povže, marinirane jegule (aalfische), ruske sardine, zaviti slanik (rollharinge), skutni sir (primsenkäs), goriški kostanj (maroni), vsake vrste čaj in drugo specerijsko blago priporoča po solidni nizki ceni

M. Berdajs,
(72-1) na grajščinskem trgu v Mariboru.

Da se
Zobje in čelustno meso
zdravi ohranijo, je dovolj, ako se vsak dan čistijo z
Anatherinovo ustno vodo
(Anatherin-Mundwasser)
od Dr. J. G. Poppa c. k. dvornega zdravnika na Dunaji, Mesto, Bognergasse, Nr. 2.
Rabi se tudi potem z najboljšim vspehom, ako so zašli že zobje boleti, ker se ne dela potem več zobni kamen, in se ustavi daljša gnjitev zoba, majoče in rado krvaveče zobno meso ozdravi, in smrad od gnjilih zob v ustih odpravi.
V flašah po 1 gld. 40 kr. a. v. (27-2)
Dobi se v Mariboru v Bankalarjevi lekarni, pri g. A. W. Königu, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fisbherju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi v lekarni; Stainz V. Timonšek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lekarnici.

Služba učitelja
je za trirazredno ljudsko šolo v Šmarji pri Jelšah z letno plačo 500 gld. a. v. za oddati. Prosilci morajo svoja prošila z zadevnimi prilogi in dokazalom popolnega znanja slovenskega jezika do 23. decembra 1871 krajnemu šolskemu svetu v Šmarji izročiti.
Okrajni šolski svdt v Šmarji, 13. novembra 1871.
Predsednik: Schönwetter.
(71-2)

Dalje vse sorte druge vage in uteži.
Naročilom proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustrože precej: (11-34)
L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Kovane uradno preiskavane	
vage četirtočaste oblike:	decimale
Nositeljna moč:	1 2 3 5 10 15 cent.
Cena, gld.:	18 21 25 35 45 55.
Nositeljna moč:	20 25 30 40 50 cent.
Cena, gld.:	70 80 90 100 110.
Balance vage:	
Nositeljna moč:	1 2 4 10 20 30 fnt.
Cena, gld.:	5 6 7 50 12 15 18.
Nositeljna moč:	40 50 60 70 80 fnt.
Cena, gld.:	20 22 25 27 50 30.
Vage za živino z železnim obročem in uteži (gevihti):	
Nositeljna moč:	15 20 25 30 40 50 cent.
Cena, gld.:	150 170 200 230 300 350.
Mostne vage:	
Nositeljna moč:	50 60 70 80 100 cent.
Cena, gld.:	350 400 450 500 500.
Nositeljna moč:	120 150 200 300 cent.
Cena, gld.:	600 650 750 900.

Služba učitelja
je za trirazredno ljudsko šolo v Šmarji pri Jelšah z letno plačo 500 gld. a. v. za oddati. Prosilci morajo svoja prošila z zadevnimi prilogi in dokazalom popolnega znanja slovenskega jezika do 23. decembra 1871 krajnemu šolskemu svetu v Šmarji izročiti.
Okrajni šolski svdt v Šmarji, 13. novembra 1871.
Predsednik: Schönwetter.
(71-2)

Pridni delavci.
za kopanje in prevoženje zemlje na kolebah, dobijo vsak čas za dobro plačilo delo čez vso zimo na železnici blizu Grada.
Oglasijo naj se pri podpisnem društvu pismeno ali osobno.
(64-3)
Bauunternehmung
Praschniker & Comp.
in Graz, Münzgraben Nr. 88.

Papiere, Visittkarten, Petschafte
und andere Schreib-Requisiten.
Alles feinsten Qualität zu nachstehenden Spottpreisen.
Motto des Hauses: Auch billige Waare kann gut sein.

Fransös. Briefpapiere
mit Gravis - Einprägung jeder beliebigen Namen, Buchstaben und Kronen.
100 Stück Atlas, fein weiß . . . 45
100 " engl. gerippt oder liniert . . . 45
100 " gerippt, in vielen Farben . . . 75
100 " Quart, fein weiß . . . 85
100 " engl. gerippt oder liniert . . . 1
100 " Couverts, Atlas, weiß . . . 30
100 " f. Atlas, gerippt, farb. Pap. . . 50
100 " färbig, gerippt . . . 55
100 " von innen emailliert . . . 60
100 " für Quart, gerippt, farbes Papier . . . 65
Zwei hübsche Buchstaben sammt Krone in dem modernen vertriebenen Farbendruck kosten auf 100 Papiere, Monogramm . . . 30
100 Couverts Monogramm . . . 30

100 Stück Visittkarten
auf Doppelad. f. Lithographie, neueste Schriftart . . . 1
dieselben, feinst mit schwarzem Druck . . . 50

Stahlfedern.
Regulator - Feder zum rechten für jede Hand und in jedem Papier, 12 Stück . . . 24
1 Dbd. englische, in 12 der besten Sorten . . . 10
12 " (ein Carton) in obigen Sorten . . . 80
12 " Aluminium-Federn, geschützt gegen Rost . . . 80
1 " Rautenfeder, ausgef. in ihrer Art . . . 10
Die berühmte vorzügliche **Magnum bonum** Feder, für jede Hand passend, sammt Federhalter 12 Stück 15 fr.
1 " Diebstahl, gute Sorte, 10, 15, 25, 35, 45 fr.
1 " Federhalter . . . 10, 15, 20, 30 fr.
Einen großen Vorteil gewähren die neuen **Maschinenbleistifte**; man erspart das lästige Schreiben und ist gegen das Brechen der Spitze geschützt. 1 Stück in Holz gefaßt 10 fr., 1 Stück in Bein 15 fr., 1 Stück mit Federhalter und Meißer 30 fr., 1 Kapselung, für drei Monate genügend, 10 fr., 1 Stück Union - Kapselgummi für Blei und Tinte 5 fr.

Der schöne Federhalter.
Ein feinstes filigran gearbeiteter Federhalter aus Bein, versehen mit einer interessanten Mikro-Photographie, ist zu haben um den Spottpreis von 25 fr. per Stück.

Feinst gravirte Petschafte
mit schönster Schrift.
1 Stück mit 3 Buchstaben sammt feinstem Stempel 50 fr., Kette kostet 30 fr., ganze Namen werden billig berechnet. Buchdruckpressen sammt Namen, feinst ausgeführt, 12.80.
Stempelstempel sammt Bleistift, Fett und Pinsel 4.50.
Die neuesten Selbstbedruckungs-Stampalien machen 1000 Abdrücke mit einmal Tranten der Maschine, das Preistheile für Remter oder Komptoirs, 1 Stück sammt feinsten Gravirung 1.60.
Die schönsten Namenstags- u. Gratulations-Karten, reizend ausgeführt, 1 Stück 5, 10, 15 fr., extrafeine Sorten mit feinst parfümirt, ewig blühendem Wiederspinner. 1 Stück 20, 30, 40, 50 fr.
Die unverwundlichen elastischen Rechen-Tafeln, 1 Stück 5, 10, 15, 20.
Schreibe-Mappen,
fein, Atlas-Format, ohne Einrichtung mit Schloß 1.20, 1.50 1.80. Dieselben mit feinstem Schreib-Einrichtung. 1 Stück 2, 2.50, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00, 25.00, 26.00, 27.00, 28.00, 29.00, 30.00, 31.00, 32.00, 33.00, 34.00, 35.00, 36.00, 37.00, 38.00, 39.00, 40.00, 41.00, 42.00, 43.00, 44.00, 45.00, 46.00, 47.00, 48.00, 49.00, 50.00, 51.00, 52.00, 53.00, 54.00, 55.00, 56.00, 57.00, 58.00, 59.00, 60.00, 61.00, 62.00, 63.00, 64.00, 65.00, 66.00, 67.00, 68.00, 69.00, 70.00, 71.00, 72.00, 73.00, 74.00, 75.00, 76.00, 77.00, 78.00, 79.00, 80.00, 81.00, 82.00, 83.00, 84.00, 85.00, 86.00, 87.00, 88.00, 89.00, 90.00, 91.00, 92.00, 93.00, 94.00, 95.00, 96.00, 97.00, 98.00, 99.00, 100.00.
Briefsiegelmarken,
welche wegen ihrer Bequemlichkeit, Billigkeit und ihres sicheren Verschlusses den Oblaten und dem Siegelack vorgezogen sind, in feinsten Qualität, mit beliebiger Firma, Wappen, Namen oder Monogramm, 500 Stück 1.20, 1000 Stück 1.60.
Papeterien.
Eine schön ausgestattete Enveloppe, gefüllt mit verschiedenem Gurus-Papieren und Couverts, 1 Stück 25, 35, 50, 60, 80 fr., 1.

Ein praktisches billiges Geschenk ist die neue Schreibgarnitur aus Porzellan, bestehend aus 10 Stücken, und zwar: 1 Schreibzeug, 1 Federhalter, 1 Bleistift, 2 Schreibblätter, 1 Thermometer, 1 Hand-leuchte, 1 Fenerzeuger, 1 Federhalter und ein Schmutz- und Abtrager. Alles sehr hübsch und elegant ausgeführt und kostet bloß 3 fl.

Neuerfundenes Tinten-Pulver.
Nur durch Beimischung von Wasser erhält man die ausgezeichnete Blau-tinte. 1 Schachtel für 30 fr.

Vorlagen für gewöhnliche und kaligraphische Schriftübungen, für Lehrer und Schüler empfehlenswerth. 1 Heft, kleines Format, mit 12 Schriftarten, kostet 10 fr., 1 Heft, großes Format, mit 30erlei Pracht-Schriftarten 65 fr. - Vorlagen, um schnell zeichnen zu lernen, neueste Methode, für Anfänger und Tüchtigen, in mannigfacher Auswahl. 1 Heft 10, 15, 25 fr.

Eine complete Zeichenschule
in 6 Heften, von einem hervorragenden Zeichenmeister herausgegeben, dem ersten Schritt angefangen in systematischen Abteilungen bis zur gänzlichen Vollendung der Zeichnung. Für die bildende Jugend besonders zu empfehlen. Alle 6 Hefen kosten bloß 1.20.

Mittheilsen-Bleistift.
Dies ist ein herrlicher, kegelförmiger Bleistift, in dessen 6 Seitenläufen sich 6 verschiedene Bleistifte für mehrere Monate befinden. 1 Stück kostet bloß 20 fr.

Das neue Schreib-Rouleau
aus Buchenleder, sehr elegant, leicht unterzubringen, so daß es auch für Schüler sehr gut ist, mit dem Inhalt in feinsten Qualität: 1 Schreibzeug, 1 Federhalter, 1 Kapsel, 1 Lineal aus Bein, 1 Maßband, 1 Pettschaft, 1 Parir-messer, 1 Stück Siegelad, 1 Radiergummi, 6 Stück Federn, zusammen bloß 1.70.

Schultaschen für Mädchen und Knaben.
1 Stück sammt Riemen, einach fr. 40, 50, 60.
1 " dieselbe aus Leder, fr. 60, 80, 90.
1 " Mädchen-Schul-Portefeuille, fr. 90, fr. 1.20.

Der beste Federwischer.
Ein hübsches Porzellanstück, mit Borsten gefüllt, welche die schmutzige Feder mit einmal abstreifen können reinigt. 1 Stück 40 fr.

Tinte in allen Farben,
beste Sorte, 1 Flacon schwarz, rot, blau, grün, 10 fr.

Beste Reisszeuge.
1 Stück für Schüler 80 fr., 1.20, 1.50.
1 " große Sorte, formel. fr. 250, 3.-
1 Stück feinst für Ingenieure fr. 2.-, 2.50, 3.50, 4.50.
1 Ritzel 20 fr., 1 Reißfeder 30 fr.

Farben-Mäthen,
gefüllt mit feinen Gemisarten, für Colorirungen oder auch Aquarell-Malereien. 1 Packen, gefüllt mit 12, 18, 24 Farben, 25, 35, 45 fr. 1 Packen, gefüllt mit feinsten Sorten, 12, 18, 24 Farben, 30 fr., 1.20 1 Stück feinen Haarpinsel 1 fr. und 2 fr. 1 Stück chinesischen Tusch 30 und 30 fr.

Globusse
für Schüler jeder Klasse, 1 Stück 50, 60 fr., 1.20, 1.50, 2.-, 2.50. 1 Stück mit Meridian 1.50, 2.50, 4.50, 6.50.

Notizbücher
1 Stück, in Papier gebunden 5, 10 fr.
1 " in Leinwand . . . 15, 25 fr.
1 " Leder, feinst . . . 35, 45, 65 fr.
1 ewiges Notizbuch mit Pergament-Blättern, unverwundlich 45 fr.

Praktische Datumanzeiger,
1 Stück für Rangieren 20, 30, 50 fr.
1 " feinst, für Salons, 70 fr., fr. 1.20

Copir-Pressen,
beste, dauerhafteste und praktische Konstruktion, ein Stück 4.50. Copirbücher 4.50 Blätter 1.80, echt franz. Copirtinte, 1 Krug 45 fr.
1 großer Carton, 5 Stück feinstes Ziegellack in diversen Farben bloß 15 fr. 1795

In dieser Qualität allein zu haben in
Wien bei A. Friedmann, Praterstraße Nr. 26.

Povabilo za nakup novo izdanih **Innsbruskih** tako zvanih **Tirolskih sreček,**
ktore, kakor v poznejšem razloženo, so boljše, ko gotovi denar, in ktore bodo prvič in prihodnjič že 3. januarja 1872 vzdignene.
Podpisana menjavnica si s tem dovoljuje svojim cenjenim P. T. privatnim prejemnikom in poselskim prijateljem naznaniti, da je prevzela od deželnega mesta Innsbrucka najeto posojilo v znesku od 1 milijona gold. avstr. velj. in prosil, naj se blagovoljno stori, da dotična prijazna naročila ali vprašanja samo podpisani menjavnici dojdjo.
Kratek razkaz nekaterih koristi, ktore to posojilo daje:
1. To posojilo znaša vkup samo 1 milijon goldinarjev in se z 2,535,910 gld. a. v. v 40 letih vrne in
2. Je razdeljeno v delne dolžne liste, kterih vsak mora biti vsaj po 30 gld. a. v. izrebrano.
3. Bodo ti 4 krat na leto vzdigneni z glavnimi dobitki od 30000, 12000, 10000, 10000 gld. a. v. itd., dalje
4. Dajejo oni, ne glede na to, da je deželno glavno mesto Innsbruck prevzelo plačalsko dolžnost, kar gotovo vso garancijo daje, še s tem, da je dežele glavno mesto z vsem svojim premarkljivim premoženjem v sodniško cenjeni vrednosti nad 800000 gld. in z vsemi davki in dohodki, ki mu gredo, porok, vsako sigurnost, ki je mogoča in se more želiti ali misliti in tako se lahko vsaki drugi srečki na stran stavi.
Da bi svojim P. T. prejemnikom dokazala, kako podpisana menjavnica sama o vrednosti in gotovosti tega papirja kot založnega kapitala misli, je sklenila, en del teh sreček v ta namen rezervirati, da izreče in se zaveže, vse pri njej od dnes do
1. januarja 1872 v posameznih kosih po gld. 30 a. v. kupljene take srečke
(če jih bo še kaj tako dolgo), eno leto t. j. do incl. 1. januarja 1873 po polni kupni ceni, t. j. tudi po 30 gld. v plačilo jemati, tako da potem takem vsak kupec takih sreček ne da nič na risiko, ker v teku enega leta ono srečko vsak trenutek lahko za celo kupno ceno v plačilo da in tako zastopnj pri 4kratnem vzdignanju za glavne dobitke od 30000, 10000, 10000 itd. igra.
Take srečke brez te dolžnosti, jih nazaj kupiti, prodaje podpisana menjavnica vselej natanko po dnevnem kursu in sedaj po 26 gld. a. v. kos. To srečke se tudi dobijo v skoraj vseh menjavnicah na Dunaji in po provincijah po dnevnem kursu. Da bi si pa vsako take srečke kupiti mogel, je podpisana menjavnica drugo število teh sreček odbrala, ktore za 30 mesečnih rat po 1 gld. a. v. prodaje in pri kterih se po plačilu prve rate od samo 1 gld. in postavnih štampiljskih pristojb že pri prihodnjih vzdignatvah za glavne in sploh za vse dobitke igra. Tudi tukaj se podpisana menjavnica zaveže, si vse tako na rate prodane take zovane Tirolske srečke 8 dni po pripadu zadnje rate za ves nji plačan znesek nazaj kupovati. Podpisana menjavnica dovoljuje delati svoje P. T. prejemnike pozorne na te nenavadne, izredne koristi, ki so z nakupom teh sreček združene, in vabiti k hitrem nakupljenju (da bo mogoče se udeleževati tega pribojnikov, ker utegne biti sreček, ktore hočemo nazaj kupiti, kmalo prodano biti) in misli, da sme izreči, da morebit ne bo nikogar (kteri se takih sreček sploh udeležuje), ki ne bo videl povoda, kupiti si eno ali tudi več teh sreček, ker z njimi ni nikakoršnega riska združen ker se pri 4 vzdignatvah zastopnj igra in se te srečke eno leto za celo kupno ceno v plačilo jemajo. Prijaznim zunanjim naročilom naj se toraj poljubi dotični znesek s 30 krajcarji za 4 vzdignatvene liste 1. 1872, kteri bi se potem franco pošiljali, če bi se želelo, franco poslati podpisani menjavnici.

Menjavnica c. k. priv. dunajske trgovske banke poprej **Joh. C. Sothen** na **Dunaji, Graben, Nr. 13,**
Izdatelj in odgovorni urednik **Martin Jelovšek.** Lastnik **Rapoc** in drugi. Tiskar: **F. Skaza** in drugi.
(69-2)